

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců **a) F. F., b) S. F.**, oba zastoupení JUDr. Zdeňkem Doležalem, advokátem, se sídlem v Brně, Musorgského 1, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina**, se sídlem v Jihlavě, Žižkova 57, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2006, č. j. 29 Ca 70/2006 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 5. 12. 2006, č. j. 29 Ca 70/2006 - 35, zamítl žalobu F. F. a S. F. (dále jen „stěžovatelé“) proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru územního plánování a stavebního řádu (dále jen „krajský úřad“) ze dne 13. 7. 2004, č. j. KUJI 8211/2002 OUP-Ma KUJIP007PN01, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelů a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Brtnice, odboru stavebního úřadu (dále také „stavební úřad“) ze dne 17. 3. 2004, č. j. Výst. 19/2004, jímž bylo stěžovatelům nařízeno odstranění stavby oplocení mezi pozemky p. č. 149/53 a 149/45 v k. ú. Přímělkov postavené bez stavebního povolení. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že neshledal opodstatněnou zásadní žalobní námitku ohledně nezákonnosti podmínky stavebního úřadu pro vyhovění žádosti žalobců o stavební povolení na drobnou stavbu oplocení, kterou je předložení pravomocného rozhodnutí soudu týkající se nelegálně vybudovaných staveb na jejich pozemku p. č. 149/53 v k. ú. Přímělkov. Je skutečností, že řízení ohledně žádosti o stavební povolení ze dne 15. 7. 2002 na stavbu plotu na p. č. 149/53 bylo rozhodnutím stavebního úřadu přerušeno podle § 29 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z toho důvodu, že uvedenou žádost je třeba doplnit o pravomocné soudní rozhodnutí o odstranění chat, odpadních jímek a stávajícího oplocení, bez něhož nelze vést sloučené územní a stavební řízení. Ve správním řízení, jehož výsledkem bylo vydání napadených rozhodnutí (odstranění nepovolené stavby podle

§ 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů), však nelze úspěšně namítat tvrzené vady týkající se vydání stavebního povolení. Nedůvodnou shledal krajský soud také žalobní námitku o nesprávném přístupu pracovníků správních orgánů k věci samé, který vzbuzuje pochybnosti o jejich nepodjatosti vůči žalobcům. Ze žaloby není totiž patrné, zda se jedná o řádný žalobní bod nebo o charakter popisu postupu stěžovatelů v rámci odvolání. Stěžovatelé nevytýkali konkrétní protiprávní jednání a ani neuvedli žádný právní důvod, pro který by skutkové jednání mělo být v rozporu se zákonem. O námitce podjatosti pracovníků správních orgánů bylo přitom rozhodnuto zákonem předepsaným způsobem. Důvodná není ani žalobní námitka, že se správní orgány odpovědně nezabývaly důkazy, které navrhovali stěžovatelé k prokázání bezprostřední a opakující se hrozby neoprávněných zásahů do jejich vlastnických práv. Z obsahu připojených spisů zcela jednoznačně vyplývá, že stěžovateli popsany nedobří vztah s manžely D., J. K. a J. L., kteří mají neoprávněně užívat jim vlastnický patřící pozemek p. č. 149/53, trvá dlouhodobě. Rozhodně se tedy nejedná o bezprostřední zásah do jimi tvrzeného vlastnického práva k uvedenému pozemku. Jelikož správní orgány oprávněně vyhodnotily, že jednání stěžovatelů nemůže spadat pod režim ustanovení § 6 o. z., nezabývaly se důvodně ani jejich dalšími důkazními návrhy, které směřovaly k tvrzeným opakovaným zásahům do jejich vlastnického práva. Opodstatnění postrádá podle krajského soudu i žalobní námitka, že bylo rozhodnuto o odstranění drátěného ohrazení a nikoliv stavby, jak nesprávně a v rozporu se skutečným stavem věci označil správní orgán provizorní ochranné drátěné ohrazení vybudované výlučně na pozemku stěžovatelů, a nikoliv na hranici mezi pozemky p. č. 149/45 a 149/53. Správní orgány dovodily oprávněně, že stavba oplocení je drobnou stavbou ve smyslu ustanovení § 139b odst. 8 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Otázka, zda tato drobná stavba je vybudována výlučně na pozemku stěžovatelů či na hranici mezi uvedenými pozemky, není v řízení podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona podstatná. Nelze souhlasit ani se žalobní námitkou, že správní orgán I. stupně při svém rozhodování nevzal v úvahu postup města Brtnice při řešení sporu mezi stěžovateli na straně jedné a manžely D., J. K. a J. L. na straně druhé. Spory mezi jmenovanými jsou dlouhodobého charakteru. Soud rozhodující v občanskoprávním řízení spor stěžovatelů se jmenovanými o odstranění staveb a uvedení pozemku do původního stavu však ke dni vydání správních rozhodnutí o odstranění stavby oplocení nevydal pravomocné meritorní rozhodnutí. Krajský soud rovněž neshledal důvodnou námitku stěžovatelů, že pokud správní orgán nereagoval na jejich podání ze dne 18. 8. 2003, založil zákonnou fikci souhlasu s vybudováním oplocení na základě tohoto nového ohlášení. Je skutečností, že stěžovatelé adresovali stavebnímu úřadu přípis označený jako „žádost o oplocení pozemku“ ze dne 17. 8. 2003, v němž uvedli, že znovu žádají o oplocení parcely č. 149/53 a v případě, že jim nebude vyhověno, žádali o nařízení oplocení obecního pozemku p. č. 149/45 J. K. a manželům D. Předmětné podání nelze označit v žádném případě za ohlášení stavebnímu úřadu ve smyslu § 55 odst. 2 stavebního zákona. Stěžovatelům bylo známo, že ohledně předmětné stavby probíhá správní řízení o vydání stavebního povolení zahájené na základě jejich žádosti ze dne 15. 7. 2002, která následovala po ohlášení předmětné drobné stavby a sdělení stavebního úřadu, že ji lze provést jen na základě stavebního povolení. Písemnost ze dne 18. 8. 2003 proto nemohla mít charakter ohlášení stavebnímu úřadu a nereagování na tento přípis nemělo za následek legální provedení drobné stavby ve smyslu § 57 odst. 2 stavebního zákona.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti stěžovatelé namítali, že krajský soud při posuzování věci nevážil existenci bezprostřední souvislosti mezi šikanózním jednáním správního orgánu a mezi napadeným rozhodnutím o povinnosti odstranit oplocení, které svépomocně vybuvovali proti nikoliv dlouhodobě trvajícím, ale proti bezprostředně hrozícím útokům proti jejich majetku a životnímu prostředí podle ustanovení § 6 o. z. Šikanózní jednání spočívá v kategorickém a neodůvodněném vyžadování

neexistujícího pravomocného soudního rozhodnutí v občanskoprávním sporu o odstranění staveb chat, jež probíhá mezi nimi na straně jedné a manžely D. a J. K. na straně druhé, a to jako podmínky pro vydání stavebního povolení na oplocení. V důsledku tohoto postupu krajského soudu je i tímto soudem vadně vykládáno ustanovení § 6 o. z. Krajský soud nesprávně posoudil exces správního orgánu, který nejdříve odmítl jako nepostačující ohlášení drobné stavby, aby posléze zcela nedůvodně požadoval předložení neexistujícího pravomocného rozhodnutí soudu v občanskoprávním sporu a následně nesplnění nemožné podmínky vzal za základ nezákonného rozhodnutí o povinnosti odstranit vybudované provizorní oplocení. Od okamžiku vybudování tohoto oplocení až do nezákonného nařízení jeho odstranění již uvedení pachatelé nepokračovali v zásazích proti jejich majetku a v nedovoleném umístění a skladování odpadků na jejich pozemku. To vše svědčí o zcela přiměřeném odvracení bezprostředně hrozícího zásahu do jejich práv. Krajský soud vůbec nerozlišoval mezi dvanáct let trvajícím občanskoprávním sporem o odstranění chat z pozemku a mezi pácháním přestupkového jednání vlastníky těchto chat (hromadění páchnoucích odpadů na pozemku stěžovatelů, vylévání odpadních vod na tento pozemek, neoprávněné provozování dřevěného WC bez odpadních jímek na tomto pozemku), ačkoliv tyto přestupky již byly řešeny. Tyto skutečnosti zakládají důvod podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nedostatky v uvedených skutkových zjištěních krajského soudu, které již byly důvodně, ale bezvýsledně namítány ve správním řízení, zakládají vady řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Bez jakéhokoliv úspěchu už stěžovatelé brojili proti popsanému šikanóznímu jednání obou správních orgánů, namítali i zjevnou podjatost, zejména odvolacího správního orgánu, jehož zaměstnanci odmítali vzít při rozhodování v úvahu, že vlastníci chat, které jsou umístěny na jejich pozemku, páchají přestupky proti jejich majetku. Správní orgány jim tak bezdůvodně upíraly právo svépomoci. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů pak stěžovatelé spatřují především v nedostatečnosti a nepřesvědčivosti jeho odůvodnění, které vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Krajský soud nerespektoval právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a ani zásadu, že všichni účastníci jsou si v řízení rovni (čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Porušení těchto práv spatřují v tom, že krajský soud v rozsudku obhájuje rozhodnutí odvolacího správního orgánu o jejich odůvodněných námitkách stran podjatosti zaměstnanců správních orgánů. Celé správní řízení tak neposilovalo důvěru občanů ve správnost rozhodnutí a nevedlo je ani k dobrovolnému plnění povinností. Stěžovatelé proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil souhlas s rozsudkem krajského soudu i s důvody, které vedly tento soud k jeho vydání a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelů zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Ze správního spisu vyplývá, že dne 13. 5. 2002 ohlásili stěžovatelé stavebnímu úřadu drobnou stavbu plotu s místem stavby na pozemcích p. č. 149/32, 149/53 s technickým popisem stavby, jež se měla sestávat z kovových sloupků a pletiva o výšce 150 – 160 cm. Dne 24. 5. 2002 se konalo ústní jednání. Poté stavební úřad sdělil stěžovatelům dopisem ze dne 27. 5. 2002, že ohlášenou stavbu lze provést jen na základě stavebního povolení s tím, že je třeba mimo jiné předložit i soudní rozhodnutí o odstranění staveb a stávajícího oplocení s doložkou právní moci. Stěžovatelé dne 15. 7. 2002 doručili stavebnímu úřadu žádost o vydání stavebního povolení na stavbu plotu s přílohami, mimo požadovaného soudního rozhodnutí, o němž uvedli,

že je bezpředmětné. Stavební úřad dospěl k závěru, že doručená žádost s přílohami neposkytuje dostatečný podklad pro posouzení navrhované stavby, a proto byli stěžovatelé opět vyzváni k předložení pravomocného soudního rozhodnutí o odstranění chat, odpadních jímek a stávajícího oplocení. V této věci je totiž veden soudní spor, a proto do doby, než bude vyřešena předběžná otázka o odstranění staveb chat, odpadních jímek a stávajícího oplocení, stavební úřad řízení rozhodnutím ze dne 14. 8. 2002 přerušil podle § 29 odst. 1 správního řádu. Tato písemnost byla stěžovatelům doručena dne 16. 8. 2002 a ti požádali dne 13. 1. 2003 o přezkoumání rozhodnutí o přerušení řízení mimo odvolací řízení. Opatřením Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru územního plánování a stavebního řádu ze dne 18. 4. 2003 byl tento podnět odložen. Stěžovatelé dopisem ze dne 17. 8. 2003, označeným jako „žádost o oplocení pozemku“, který byl doručen stavebnímu úřadu dne 18. 8. 2003, požádali znovu o oplocení pozemku p. č. 149/53 v k. ú. Přímělkov a v případě, že žádosti nebude vyhověno, požádali o nařízení oplocení nájemcům obecního pozemku p. č. 149/45 J. K. a manželům D. Dne 14. 1. 2004 adresovali manželé D. stavebnímu úřadu stížnost na stěžovatele, kteří svévolně a neoprávněně vybudovali plot, který situovali až do bezprostřední blízkosti jejich chaty a znemožnili jim tak zcela přístup a nutnou údržbu této nemovitosti. Stavební úřad svým opatřením zahájil řízení o odstranění stavby oplocení a současně stanovil termín konání místního šetření a ústního jednání na 12. 2. 2004. Stěžovatelé v námitkách a připomínkách uváděli, že zhotovili pouze ohrazení svého pozemku, nikoliv plot, které není pevně spojeno se zemí, a nejedná se proto vůbec o stavbu. Toto své jednání odůvodňují hrozbou pro jejich majetek a dovolávají se přitom ustanovení § 6 o. z. Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 17. 3. 2004, č. j. Výst. 19/2004 bylo stěžovatelům nařízeno odstranění stavby oplocení mezi pozemky p. č. 149/53 a 149/45 v k. ú. Přímělkov, postavené bez stavebního povolení. Posléze rozhodnutím krajského úřadu ze dne 13. 7. 2004, č. j. KUJI 8211/2002 OUP-Ma KUJIP007PN01 bylo zamítnuto odvolání stěžovatelů a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Nejvyšší správní soud především neshledal důvodným stížní bod, v němž stěžovatelé dovozují, že krajský soud nevážil existenci bezprostřední souvislosti mezi šikanózním jednáním správního orgánu a mezi napadeným rozhodnutím o odstranění oplocení, které svépomocně vybudovali proti nikoliv dlouhodobě trvajícím, ale proti bezprostředně hrozícím útokům proti jejich majetku a životnímu prostředí podle ustanovení § 6 o. z.

Stavební zákon obsahuje kogentní ustanovení (až na výslovně uvedené výjimky, kdy není třeba ani ohlášení stavebnímu úřadu), že ke zřízení stavby, ale i k jejímu odstranění, je třeba povolení stavebního úřadu nebo ohlášení. Veškerá stavební činnost bez povolení nebo bez ohlášení, až na stanovené výjimky, je proto a contrario zakázána. V ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je pak stanoveno, že stavební úřad nařídí vlastníku stavby postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním odstranění takové stavby, a neučiní tak jen za podmínek dále tímto ustanovením stanovených. Před vydáním rozhodnutí o odstranění stavby nebo o dodatečném povolení stavby musí být zřejmé, zda se v daném konkrétním případě jedná o stavbu postavenou bez povolení (ohlášení) nebo v rozporu s ním, a pak lze naříditi její odstranění a stanovit podmínky pro tento postup, popř. rozhodnout o dodatečném povolení při splnění stanovených dalších zákonných podmínek. Jako o předběžné otázce, která je podmínkou sine qua non dalšího postupu v tomto řízení, musí být tedy učiněn závěr o tom, zda jde o stavbu bez povolení či ohlášení, ač je zákon vyžaduje.

Stěžovatelé v průběhu řízení zpochybňovali zákonnost nařízení odstranění oplocení tím, že vlastně vůbec nejde o stavbu, kterou by bylo nutno odstranit, neboť jde jen o ohrazení, které není pevně spojeno se zemí, jehož cílem bylo zabránit zneužívání a poškozování jejich pozemku ze strany majitelů chat.

Podle ustanovení § 139b odst. 1 stavebního zákona se za stavbu považují veškerá stavební díla bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, účel a dobu trvání.

Podle ustanovení § 139b odst. 8 písm. b) stavebního zákona se za drobné stavby považují též oplocení.

Pojem „stavba“ stavební zákon nedefinuje, s výjimkou jejího určitého názvu v ustanovení § 139b odst. 1, v němž se uvádí, že se za stavbu považují veškerá stavební díla bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, účel či dobu trvání. Z tohoto ustanovení však nelze dovodit nic jiného, než to, že jde-li již o stavbu, je nerozhodné, z jakého je materiálu, jak je důkladně provedena, k jakému účelu má sloužit či zda se jedná o stavbu dočasnou nebo trvalou. Pro definici pojmu stavba je též nerozhodný způsob spojení stavby se zemí ve smyslu dělení věcí na movité a na nemovitosti podle občanského zákoníku. Pojem stavba je tak stavebním zákonem vymezen pouze abstraktně, aniž by byl definován. Proto určení toho, zda něco stavbou je a nebo není, závisí z pohledu stavebního zákona na správním uvážení příslušného stavebního úřadu, resp. orgánu veřejné správy. Správní orgán si ale nemůže při tomto uvážení počínat libovolně, nýbrž musí respektovat existující kritéria, daná obecně uznávanou doktrínou a příslušnou judikaturou. Pokud pak jde o stavbu z hlediska stavebního zákona, byla a je chápána jako výsledek činnosti stavební podle zásad stavitelského umění, tj. činnosti, kterou se s použitím stavebního materiálu (cihel, betonu, dřeva, železa apod.) vytvoří nový stavební objekt.

Z těchto hledisek nemůže být žádných pochybností o tom, že předmětné oplocení na pozemcích p. č. 149/32, 149/53 z kovových sloupků a pletiva o výšce 150 – 160 cm bylo stavbou podléhající režimu stavebního zákona. Orgány veřejné správy si pro tento závěr opatřily všechny potřebné důkazy a vyvodily z nich odpovídající právní závěry. Vypořádaly se přitom s jednotlivými ustanoveními stavebního zákona upravujícími režim povolování a ohlašování staveb a na základě charakteru oplocení konstatovaly, že jde o stavbu drobnou. Ostatně i z fotodokumentace je patrné, že stavba oplocení má železné sloupky, mezi nimiž je nataženo částečně pletivo a částečně svařované síť. Nemohou proto obstát námitky stěžovatelů, které měly zpochybnit závěr, že oplocení v tomto případě není stavbou. Jelikož stavební úřad sdělil dopisem ze dne 27. 5. 2002 doručeným stěžovatelům dne 30. 5. 2002, že ohlášenou stavbu lze provést jen na základě stavebního povolení, a předmětné oplocení bylo provedeno bez tohoto povolení, došlo ze strany stěžovatelů k porušení zákona.

Stěžovatelé dále vytýkali krajskému soudu, že nesprávně posoudil exces stavebního úřadu, který nejdříve odmítl jako nepostačující ohlášení drobné stavby, aby posléze zcela nedůvodně požadoval předložení neexistujícího pravomocného rozhodnutí soudu v občanskoprávním sporu o odstranění staveb chat, a to jako podmínky pro vydání stavebního povolení na oplocení, a následně nesplnění nemožné podmínky vzal za základ nezákonného rozhodnutí o povinnosti odstranit vybudované provizorní oplocení.

Se stěžovateli nelze souhlasit v tom, že stále probíhající občanskoprávní řízení vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 8 C 1135/95 nemá souvislost s požadovanou stavbou. Pravomocné soudní rozhodnutí o odstranění či neodstranění staveb a oplocení na předmětných pozemcích je rozhodné pro další opatření v území. Výsledkem tohoto řízení mohou být úpravy poměrů a staveb v předmětném území, které by měly přímý vliv ve věci, jež byla předmětem správního řízení (odstranění oplocení postaveného bez stavebního povolení). V řízení před občanskoprávními soudy se tudíž řeší předběžná otázka mající podstatný význam pro další opatření v území. Teprve po jejím vyřešení rozhodne stavební úřad o režimu podle stavebního zákona, kterému bude předmětná stavba podléhat, resp. teprve poté se dá zvažovat povolení

oplocení, o které žádají stěžovatelé. Stěžovatelé se mýlí v tom, že nepředložení pravomocného rozhodnutí soudu bylo základem rozhodnutí o povinnosti odstranit vybudované oplocení. Základem tohoto rozhodnutí byla skutečnost, že stěžovatelé bez stavebního povolení provedli stavbu oplocení, ačkoliv stavební řízení bylo od 14. 8. 2002 v této době přerušeno. Vzhledem k probíhajícímu občanskoprávnímu řízení by dodatečné povolení stavby bylo za této situace v rozporu s veřejnými zájmy.

Stěžovatelé rovněž namítali, že krajský soud nevzal v úvahu smysl oplocení, které bylo vybudováno nikoliv proti dlouhodobě trvajícím, ale proti bezprostředně hrožícím útokům na jejich majetek a životní prostředí podle ustanovení § 6 o. z.

Ustanovení § 6 o. z. nehovoří nic o možnosti svépomocného odstraňování protiprávního stavu, který již dříve nastal a trvá, ani o obnovení v minulosti porušeného práva, ale uplatnění svépomoci výslovně a jednoznačně připouští pouze tehdy, jestliže bezprostředně hrozí neoprávněný zásah do práva. Možnost uplatnění svépomoci je proto vázána výlučně na skutkový předpoklad, že neoprávněný zásah do práva bezprostředně hrozí, nikoliv na předpoklad, že zásah do práva někdy v minulosti nastal a vyvolal protiprávní stav, který trvá. Protiprávní stav, který nastal pozdějším porušením určitých podmínek, vyvolává mezi stranami spor o právo, který ovšem nelze řešit svépomocí, ale pouze soudní cestou. Domnívá-li se tedy kterýkoli soukromoprávní subjekt, že vzniklým protiprávním stavem je zkrácen ve svých právech, nemůže řešit a odstranit vzniklý spor sám svým jednostranným svépomocným zásahem. Řešit spor o právo a vynutit obnovení právního stavu vůči narušiteli právního řádu může v právním státě jedině nezávislý a nestranný soud.

Správní orgány a krajský soud tedy v souladu se zákonem vyložily ustanovení § 6 o. z. Ze spisového materiálu vyplývá, že vztahy mezi stěžovateli, kteří tvrdí, že mají vlastnické právo k pozemku p. č. 149/53 a že manželé D. a J. K. tento pozemek neoprávněně užívají, jsou dlouhodobě silně narušeny a že zásahy z té či oné strany se opakují. Tvrzené zásahy tedy již v minulosti nastaly a vyvolaly stav, který neustále trvá. Nelze proto opodstatněně hovořit o obraně před zásahy s odvoláním na svépomoc podle ustanovení § 6 o. z., která je skutkově vázána na předpoklad, že neoprávněný zásah do práva bezprostředně hrozí. Vzniklý stav je proto sporem o právo, který lze řešit jen soudní cestou po vyjasnění vlastnických vztahů a po úpravě poměrů v předmětném území. Tím spíše uvedené platí pro stěžovatele, kteří za použití ustanovení § 6 o. z. argumentují nutností výstavby oplocení, byť bez příslušného povolení či souhlasu, který má odvrátit bezprostřední zásah ze strany vlastníků chat do jejich vlastnického práva. Přitom se ve skutečnosti jedná o nepřipustné svémocné odstraňování tvrzeného protiprávního stavu, který již nastal dříve. Stavba plotu bez stavebního povolení či ohlášení stavebnímu úřadu s touto argumentací (nutnosti odvrácení bezprostředního zásahu do vlastnického práva), je proto v rozporu s ustanoveními § 54 a násl. stavebního zákona, podle nichž stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu. Uvedený postup nelze odůvodňovat ani tvrzením, že se vlastníci chat stojících na pozemku stěžovatelů dopouštěli protiprávního jednání (přestupků) na úseku životního prostředí. Jak již bylo uvedeno, řešit spor o právo a vynutit obnovení právního stavu vůči narušiteli může v právním státě jedině nezávislý a nestranný soud nebo i správní orgán v případě porušování povinností na úseku veřejného práva. Jakýkoliv jiný postup by byl v rozporu se základními idejemi právního státu. Obecně proto není žádoucí, aby ve větší míře postižené subjekty „brali ochranu svých práv do svých rukou“ a zajišťovali obnovení právního stavu svépomocí, která musí být vykládána zužujícím způsobem.

Stěžovatelé v kasační stížnosti namítali také to, že již ve správním řízení brojili proti zjevné podjatosti zejména odvolacího správního orgánu, jehož zaměstnanci odmítali vzít

při rozhodování v úvahu, že vlastníci chat, které jsou umístěny na jejich pozemku, páchají přestupky proti jejich majetku.

Především je nutno uvést, že o námitkách podjatosti zaměstnanců správních orgánů, které vznesli stěžovatelé, bylo rozhodnuto předepsaným způsobem. Tajemnice Městského úřadu Brtnice rozhodnutím ze dne 8. 4. 2004 nevyhověla návrhu na vyloučení J. S., vedoucího odboru stavebně-hospodářského Městského úřadu Brtnice. Ředitelka Krajského úřadu Vysočina rozhodla dne 4. 6. 2004 o návrhu na vyloučení Ing. arch. J. S., vedoucího odboru územního plánování a stavebního řádu krajského úřadu tak, že není vyloučen z rozhodování o odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 17. 3. 2004, č. j. Výst/19/2004 a posléze rozhodnutím vedoucího odboru územního plánování a stavebního řádu Krajského úřadu kraje Vysočina Ing. arch. J. S. ze dne 8. 6. 2004 nebyl vyloučen z rozhodování o odvolání proti těmto rozhodnutí stavebního úřadu JUDr. J. M., referent uvedeného odboru krajského úřadu. Podjatost M. S. již nebyla posuzována, protože tato přestala být zaměstnankyní krajského úřadu. Důvody podjatosti, které jsou v podstatě námitkami proti postupu zaměstnanců správních orgánů, mohli stěžovatelé uplatnit i v kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.), což také učinili. Odlišný právní názor nebo postup rozhodujícího pracovníka správního orgánu, který není v souladu s představou účastníků řízení, není ještě opodstatněným důvodem k vyloučení z projednávání a rozhodování věci. Zpochybňovat rozhodnutí správního orgánu jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli ničím neodůvodněná námitka podjatosti jeho zaměstnanců. Nejvyšší správní soud se pak s uvedenými výhradami, v nichž však stěžovatelé spatřovali důvody podjatosti, vypořádal v odůvodnění tohoto rozsudku.

Stěžovatelé posléze namítali i nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů a tyto vady spatřují především v nedostatečnosti a nepřesvědčivosti jeho odůvodnění, který vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Jelikož krajský soud v rozsudku obhajuje rozhodnutí krajského úřadu o jejich odůvodněných námitkách týkající se podjatosti zaměstnanců správních orgánů, nerespektoval právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), ani zásadu, že všichni účastníci jsou si v řízení rovni (čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

Nejvyšší správní soud má především zato, že uvedený stížní bod je zcela obecný a není z něho patrné, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se měl správní orgán a krajský soud dopustit. Takto formulovaná výhrada je v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, která byla zaujata v souvislosti s konkretizací stížních námitek. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, www. nssoud. cz vyjádřil názor, že „není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatel toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by jej v konkrétní věci specifikoval, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatele dopustil“. Obdobně se vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kde uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věci, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí“.

Ze všech výš uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelů není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelé v řízení úspěch neměli a krajskému úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu